

Täysistunto

Torstai 17.6.2021 klo 16.00—18.02

2.5. Suullinen kysymys maahantulorajoitusten purkamisesta (Sari Multala kok)

Suullinen kysymys SKT 134/2021 vp

Suullinen kyselytunti

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Mennään seuraavaan kysymykseen. — Edustaja Multala, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.42 **Sari Multala kok:** Arvoisa puhemies! Suomessa on onnistuttu koronarajoituksissa pääosin hyvin. Siitä kiitos kuuluu erityisesti suomalaisille mutta myös hallitukselle ja alueiden päättäjille.

Yhdessä kysymyksessä hallitus on kuitenkin kompuroinut pahasti. Ensin kesti aivan liian pitkään saada rajat kiinni ja estää koronan ja sen erilaisten muunnosten saapuminen Suomeen. Nyt hallitus ei saa rajoja auki ja matkustamista terveysturvallisesti käyntiin.

Helsinki-Vantaan lentokenttäalue muodosti ennen koronaa 4 prosenttia Suomen bruttokansantuotteesta ja työllisti kymmeniätuhansia ihmisiä, välillisesti jopa 100 000. Vantaan työttömyys on tuplaantunut tässä vuoden aikana 7—8 prosentista 15:een, ja lentokenttäalue on tässä suurin yksittäinen tekijä. Lentokenttäalueella on siis suuri merkitys koko Suomen talouden kannalta.

Matkailua ollaan nyt Euroopassa asteittain avaamassa, mutta Suomessa hallitus näyttää kulkevan vastavirtaan. Ministeri Ohisalo, matkailun avaamisessa on kyse merkittävästä asiasta koko Suomen taloudelle ja työllisyydelle. Miten aiotte sallia terveysturvallisen matkustamisen ja avata rajoja [Puhemies: Aika!] myös muulle kuin välttämättömälle työmatkaliikenteelle?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ministeri Ohisalo, olkaa hyvä.

16.44 **Sisäministeri Maria Ohisalo** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Juuri tänään valtioneuvoston istunnossa olemme yhdessä päättäneet siitä, että työmatkaliikenne koko Schengen-alueella vapautuu hyvin pian, ja tämä tulee helpottamaan erityisesti Ruotsin ja Viron osalta työmatkaliikennettä. Tässä on moni vaikkapa virolainen työntekijä elänyt todella vaikeassa tilanteessa, erossa omasta perheestään pidemmän aikaa, ja tämä on ollut vaikea, valitettava tilanne. Palautan toki mieliin sen keskustelun, joka aika monesti on käyty tässä salissa, ei niin kauan aikaa sitten, kun täältä on huudettu, kuinka rajat vuotavat. [Välihuutoja kokoomuksen ryhmästä] Hallitus on tehnyt erittäin paljon tärkeää työtä siinä, että rajojen terveysturvallisuutta on STM:n ja SM:n yhteisellä työllä vahvistettu jatkuvasti niin, että ihmisiä on testattu, on pidetty rajarajoitukset siellä, missä niitä tarvitaan. Nyt on

Pöytäkirjan asiakohta PTK 78/2021 vp

ihan selvää, että osana tätä päätöstä on tärkeää myös se, että esimerkiksi täysin rokotettujen ihmisten liikkuminen Schengen-alueella tullaan täysin vapauttamaan. Jos ihminen on saanut kaksi piikkiä, niin hän voi liikkua vapaasti, [Puhemies koputtaa] tulla vaikkapa matkailemaan Suomeen. [Puhemies: Aika!] Tämä tulee helpottamaan matkailualan tilannetta paljon.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ja nyt pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan. — Edustaja Multala, olkaa hyvä.

16.45 Sari Multala kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Matkustamisen lähtökohtana on tietenkin oltava terveysturvallisuus. Siksi yleiseurooppalaisena linjana on, että terveystarkastus tai todistus koronarokotuksista tehdään lähtömaassa. Näin voidaan varmistaa se, että matkustettaessa yleisellä liikennevälineellä matkustetaan terveenä.

Hallituksen lausuntokierroksella ollut esitys on estämässä matkailun elpymistä ja aiheuttamassa mittavia käytännön ongelmia rajoilla. Esitys voi toteutuessaan jättää tuhannet ihmiset työttömyyteen ja tehdä tyhjiksi Finnairin ja Helsinki-Vantaan suunnitelmat lentotase-ajan asemasta Euroopan johtavana porttina Aasiaan. Suomella ei ole kapasiteettia testata kaikkia matkailijoita tai tarkastaa heiltä todistuksia rajojensa sisäpuolella, varsinkaan jos testaa-ajien tai tarkastajien on oltava terveydenhuollon ammattilaisia.

Arvoisa puhemies! Kysyisinkin ministeri Kiurulta: olettehan hallituksessa korjanneet lausuntokierroksella olleen esityksen puutteet, niin että eduskunta pääsee pian siirtämään Suomen eurooppalaiseen käytäntöön, [Puhemies: Aika!] jossa matkustetaan terveenä?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ministeri Kiuru, olkaa hyvä.

16.46 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Yhdyn edustajan käsitykseen siitä, että ihmisten pitää päästä liikkumaan ja se pitää tehdä terveysturvallisesti. Nyt kysymys on sitten siitä, kuka sen terveysturvallisuuden määrittelee. Ja tästä Multalan kysymyksestä saattaa tulla viite siihen, että voisi arvioida muitakin seikkoja terveysturvallisuuden määrittelyssä kuin terveysturvallisuutta itsessään. Ja tähän se haaste onkin tässä yhteiskunnassa, noudatammeko me terveysturvallisia käytäntöjä vai minkälaisia riskejä otetaan.

Me olemme tehneet tähän raja-HE:hen eli rajaa koskevaan hallituksen esitykseen muutoksia, ja huomenna on tarkoitus antaa tämä esitys, jotta saadaan myöskin sillä puolella varauduttua siihen isoon kuvaan, joka tänään muuttui, eli käytännössä myös turistit ovat jatkossa tulossa.

Kuka testaa? On sanottu siitä, voidaanko se tehdä vain rajanylityspaikoilla vai voisiko myöskin koko sote-väki [Puhemies koputtaa] osallistua tähän — [Puhemies: Aika!] molemmat mallit ovat tärkeitä.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Mykkänen, olkaa hyvä.

16.47 Kai Mykkänen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä, ministeri Kiuru, sanoitte ikään kuin jonkinlaisena uutisena tai yllätyksenä, että voidaanko tässä to-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 78/2021 vp

della joutua arvioimaan muitakin tekijöitä kuin puhtaasti terveysturvallisuutta eli koronan leviämistä. Totta kai. Kaikkihan me tiedämme, että koko vuoden on jouduttu arvioimaan sitä, missä kohtaa menee raja, jos aiheutamme sillä Vantaan työttömyyden kaksinkertaisumisella tai matkailun kymmenientuhansien, sadantuhannen työttömyydellä enemmän kohtaloita, joissa tulee pitkäaikaista syrjäytymistä ja terveyshaittoja, kuin koronalla. Silloin kun tilanne oli paha eikä rokotuksia ollut kellään, Suomi oli Euroopan hitaimpia rakentamaan pakolliseen testaukseen perustuvan mallin. Monessa muussa onnistuttiin. Ja nyt näyttää siltä, että kun tilanne on parantunut ja rokotuksia on laajalti ja meillä olisi euroopalainen koronatodistus 1.7. käytössä, niin Suomi on Euroopan hitaimpia ottamaan tämän yhteisesti sovitun tavan käyttöön. Kysynkin vielä täsmällisemmin pääministeriltä: jääkö meillä nyt todella eroja siihen EU:n vihreän koronapassin käyttöön, ja jos jää, niin miksi ihmisessä otamme [Puhemies: Aika!] sen riskin suomalaisten piikkiin?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ministeri Ohisalo.

16.49 **Sisäministeri Maria Ohisalo** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Toistan vielä sen, minkä sanoin äsken, eli tänään valtioneuvoston yhteisillä päätöksillä on mahdollistettu se, että ihmiset Schengen-alueelta, jotka ovat saaneet täyden rokotussetin — toisaalla riittää yksi piikki, toisaalla tarvitaan kaksi — pääsevät liikkumaan vapaasti Suomeen. [Kai Mykkäsen välihuuto] Tämä tulee helpottamaan matkailualan tilannetta ja koko Suomen palvelusektoria ja vapauttaa yleisesti meitä takaisin siihen Schengen-alueen vapaan liikkuvuuden tilanteeseen. [Kai Mykkäsen välihuuto] Tämä päätettiin nyt tänään, ja samaan aikaan totta kai valmistellaan STM:n puolella sitä passia, joka sitten myös tulee helpottamaan. Mutta nyt jo teimme päätöksen, että rokotetut ihmiset pääsevät tänne matkustamaan.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Autto, olkaa hyvä.

16.49 **Heikki Autto kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallituksen vastaukset eivät valitettavasti vakuuta. Matkailu on ollut Suomelle todella tärkeä kasvuala viime vuosina. Esimerkiksi Lapissa pelkkä suora matkailutulo on viime vuosina ollut miljardi euroa, ja siitä tulee 70 prosenttia ulkomaalaisilta asiakkailta. Vuoden 2020 maaliskuusta lähtien kansainvälinen vapaa-ajanmatkustus on ollut täysin pysähdyksissä. Normaalisti matkailu työllistää pohjoisessa noin 10 000 henkilötyövuoden verran. Lapin ihmisille kansainvälinen matkailu on aivan elintärkeää, eikä sitä voi korvata millään. Siksi on välttämätöntä, että vapaa-ajanmatkustus avataan ja Suomi noudattaa siinä EU:n yhteistä matkustuslinjausta. Tämä on mahdollista tehdä terveysturvallisesti kokoomuksen esittämällä tavalla, ja se tulee tehdä mahdollisimman pian, jotta myös työllisyys ja talous saadaan elpymään. Arvoisa pääministeri, eikö hallitus näe, että matkailualan ihmisillä on hätä toimeentulostaan ja alan tulevaisuudesta? Päätöksiä olisi pitänyt jo tehdä.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Pääministeri Marin, olkaa hyvä.

16.51 **Pääministeri Sanna Marin** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä matkailua avataan. Viimeksi tänään olemme tehneet päätöksiä, ja kyllä myös turismin osalta matkailua avataan. Ja aivan keskeistä tässä on tietenkin rokotusten edistyminen. Kun roko-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 78/2021 vp

tukset edistyvät Suomessa, kun rokotukset edistyvät Euroopassa, kun rokotukset edistyvät maailmalla, niin sitä kautta pääsemme jälleen normaalimpaan kanssakäymiseen niin yhteiskuntien sisällä kuin myös matkustamisen osalta. Eli kyllä, matkailua avataan, ja uskon siihen, että ensi sesonki tulee olemaan paljon parempi sen vuoksi, että entistä isompi osa väestöstä on rokotettu. Ja kun on saanut koko rokotesarjan, niin silloin on mahdollista vapaasti matkustaa. [Ben Zyskowitz: Sehän oli hallituksen mielestä yhdenvertaisuuden vastaista! Mites tämä nyt on mahdollista?]

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Rantanen, Mari, olkaa hyvä.

16.51 Mari Rantanen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Sen lisäksi, että matkailuala on pulassa koronan takia, ovat myöskin ravintola- ja tapahtuma-ala. Katselin tänään viimeksi valtioneuvoston exit-strategiaa, jossa kuvataan leviämisvaihe ja kiihtymisvaihe ja perustaso, mutta jäin kyllä pohtimaan nyt, kun sitä katselin uudelleen, että siellä ei ole lainkaan sellaista kohtaa, jossa ei olisi tasoa ollenkaan. Suomessa on erittäin erityyppisiä tilanteita näiden tartuntojen kanssa, ja pidän vähän erikoisena, jos me jäämme joka tapauksessa roikkumaan tänne koronan jollekin tasolle. Missä kohtaa tulee sitten se tilanne, että ei ole tasoja lainkaan ja meidän elinkeinot voivat ryhtyä elpymään? [Aki Lindénin välihuuto]

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ministeri Kiuru, olkaa hyvä.

16.52 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämän epidemian hallinnan näkökulmasta aivan olennaista on se, missä vaiheessa rokotekattavuus on sellainen, että näistä tasoista voidaan luopua. Yhdyn kyllä myös siihen edustajan kysymykseen, onko sellainen aika edessä, ja itse ainakin ajattelen, että on. Milloin se on? Seuraavaksi tullaan päivittämään hybridistrategia juhannusviikolla ja päivityksen jälkeen sama uudelleen elokuussa. Silloin voidaan arvioida sitä, onko koko tuolle työlle otettavissa tällainen aivan uudenlainen lähtökohta. Tässä vaiheessa en uskalla luvata, ennen kuin sosiaali- ja terveysministeriö ja THL ovat esittäneet nämä asiantuntijanäkemykset, kuinka nopeasti se on mahdollista saavuttaa, mutta rokotekattavuuden näkökulmasta hybridistrategian päivittäminen ja tasojen poistaminen ovat aivan varmasti edessä, jos oikein onnistutaan.

Kysymyksen käsittely päättyi.